

TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA

Informe relatiu als treballs de fiscalització
corresponents al tancament de l'exercici 2021,
d'ANDORRA DESENVOLUPAMENT I INVERSIÓ, SAU

Juny de 2023

El Ple del Tribunal de Comptes, en l'exercici de la funció fiscalitzadora requerida per l'article 2 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13-4-2000 (el text refós de la qual va ser publicat per Decret legislatiu del 27-9-2017), ha aprovat , en la sessió celebrada el 22 de juny de 2023, l'informe relatiu als treballs de fiscalització corresponents al tancament de l'exercici 2021, d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU.

Els treballs de fiscalització s'han dut a terme amb sotmetiment a les lleis i als valors ètics fonamentals d'integritat, independència i objectivitat, competència, comportament professional i confidencialitat i transparència que regeixen l'organització i l'activitat del Tribunal de Comptes.

L'informe, havent acomplert amb els tràmits que requereix l'article 10 de la Llei del Tribunal de Comptes, serà tramès al Consell General per a la seva consideració.

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	5
1.1. Objecte i abast	5
1.2. Metodologia	5
1.3. Naturalesa jurídica	6
1.4. Marc jurídic	6
1.5. Organització i control intern	7
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	8
2.1. Comptes anuals	8
2.1.1. Immobilitzat intangible	10
2.1.2. Immobilitzat tangible	11
2.1.3. Immobilitzat financer	11
2.1.4. Inventari	12
2.1.5. Crèdits i comptes per cobrar a curt termini	12
2.1.6. Tresoreria i comptes financers	13
2.1.7. Ajustaments per periodificació	13
2.1.8. Patrimoni net	14
2.1.9. Deutes a curt termini i amb empreses del grup	15
2.1.10. Creditors comercials i altres comptes a pagar	15
2.1.11. Ingressos d'explotació	15
2.1.12. Consums de mercaderies, matèries primeres i altres materials	16
2.1.13. Despeses de personal	16
2.1.14. Altres despeses d'explotació	17
2.1.15. Resultats financers	17
2.1.16. Altres ingressos i despeses no recurrents	17
2.2. Execució del programa d'actuació, inversió i finançament	18
2.3. Altres aspectes a destacar	19
2.4. Evolució de les magnituds i ratis principals	20
3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS	24
4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS	24
5. CONCLUSIONS	24
6. AL·LEGACIONS	25
7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES	44

Abreviacions

LGFP: Llei general de les finances públiques

PGC: Pla general de comptabilitat

1. INTRODUCCIÓ

1.1. Objecte i abast

D'acord amb l'art. 8 de la Llei del Tribunal de Comptes, de 13 d'abril de 2000, correspon a aquest Òrgan la fiscalització externa de la gestió econòmica, financera i comptable de les societats públiques, entre d'altres, Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU (d'ara endavant ADI).

La fiscalització d'ADI forma part dels treballs de fiscalització per a l'exercici 2021, d'acord amb les competències que té atribuïdes aquest Tribunal.

Aquesta actuació suposa la realització d'una auditoria de regularitat (financera i de compliment) de l'activitat economicofinancera de l'esmentada entitat, desenvolupada en l'exercici 2021.

La informació comptable examinada ha estat la integrada per la liquidació de comptes lliurada al Tribunal de Comptes en data 29 de setembre de 2022 i consta de la documentació següent: balanç, compte de pèrdues i guanys i la memòria. La liquidació del seu programa d'actuació per a l'exercici 2021 va ser lliurada en data 1 d'abril de 2022.

En data 25 de juliol de 2022 Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU va lliurar al Tribunal de Comptes un informe d'auditoria encarregat per la pròpia entitat.

1.2. Metodologia

El treball s'ha realitzat d'acord amb els Principis i Normes d'Auditoria del Sector Públic i al Codi d'Ètica del Tribunal de Comptes, i ha consistit en la realització d'aquelles proves selectives i revisions de procediments que s'han considerat necessàries en cada cas per a l'examen de les diferents àrees.

L'actuació portada a terme ha estat una auditoria de regularitat, que inclou una auditoria de legalitat o compliment i una auditoria financera, amb els següents objectius:

- Verificar si l'activitat economicofinancera d'ADI s'ha desenvolupat de conformitat amb les normes, disposicions i directrius que li són d'aplicació.
- Verificar si els comptes anuals i altres estats financers d'ADI expressen la imatge fidel del patrimoni, de la situació financera, del resultat de les seves operacions, dels seus fluxos d'efectiu i que la informació economicofinancera es presenti d'acord amb el marc normatiu d'informació financera que li és d'aplicació.

No obstant això, en la mesura que s'han detectat en la fiscalització, a l'informe es posen de manifest incidències i conclusions que tenen a veure amb la gestió, és a dir, que indiquen si la gestió economicofinancera s'ha portat a terme amb criteris d'eficàcia, eficiència i economia.

Han estat objecte de la present fiscalització els fets generats per ADI en l'exercici 2021 encara que, quan ha calgut per tenir incidència en l'exercici fiscalitzat, també ho han estat els d'exercicis anteriors i posteriors, abordant tant els aspectes comptables i pressupostaris com els patrimonials, així com els d'organització i control intern existents en l'entitat. Al mateix temps, també s'ha verificat si es compleix amb la legalitat vigent en la gestió dels recursos públics.

No s'han portat a terme procediments específics, tendents a localitzar fets posteriors que poguessin afectar a l'exercici fiscalitzat. No obstant això, en aquells casos en els quals s'ha comptat amb evidència d'algun tipus, originada amb posterioritat a la data de tancament dels exercicis, se n'ha fet referència a l'informe.

El treball de camp a les dependències de l'ens fiscalitzat va concloure el 30 de novembre de 2022.

1.3. Naturalesa jurídica

Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU està constituïda sota la forma jurídica de societat anònima per la Llei de la seva creació 22/2008, de 30 d'octubre, iniciant la seva activitat el 12 de març de 2009 mitjançant l'assumpció de part de les funcions i serveis abans gestionats per l'Oficina d'Innovació Empresarial del Govern d'Andorra.

El seu objecte social, d'acord amb els estatuts aprovats, el constitueix: potenciar, diversificar i modernitzar l'economia andorrana i atraure tant la inversió com els promotors empresarials estrangers, amb un doble objectiu: a) d'una banda, incentivar la creació i el desenvolupament de nous sectors o sectors incipients per enfortir i diversificar l'economia andorrana, i b) d'altra banda, posicionar estratègicament el Principat d'Andorra com una economia oberta, moderna i atractiva a escala internacional.

Per llei, la participació de l'Estat, a través del Govern, en el capital social d'ADI ha de ser sempre com a mínim del 51%. En l'actualitat és del 100%, essent per tant una societat anònima unipersonal.

1.4. Marc jurídic

La legislació que regula l'activitat econòmicofinancera i comptable d'ADI en el període fiscalitzat es conté, fonamentalment, en les següents disposicions:

- Llei general de les finances públiques, del 19 de desembre de 1996 (el text refós de la qual va ser publicat per Decret legislatiu del 20-11-2019) i les seves modificacions posteriors.
- Llei 20/2007, del 18 d'octubre, de societats anònimes i de responsabilitat limitada (el text refós de la qual va ser publicat per Decret legislatiu el 5-12-2018) i les seves modificacions posteriors.
- Llei 30/2007, del 20 de desembre, de la comptabilitat dels empresaris (el text refós de la qual va ser publicat per Decret legislatiu el 15-02-2012) i les seves modificacions posteriors.

- Llei 22/2008, del 30 d'octubre, de creació de la societat pública Andorra Desenvolupament i Inversió, SA.
- Decret del 15-02-2012 pel qual s'aprova la modificació del Pla general de comptabilitat.
- Llei 18/2020, del 17 de desembre, del pressupost per a l'exercici del 2021.

1.5. Organització i control intern

El control intern és un procés integral de l'organització, responsabilitat dels òrgans de govern i direcció de l'entitat, dissenyat per afrontar els riscos i per aportar una seguretat raonable que en la consecució de la missió de l'ens s'assoleixen els objectius de:

- Execució ordenada, ètica, econòmica, eficient i efectiva de les operacions.
- Compliment de les obligacions de responsabilitat.
- Compliment de les lleis i regulació aplicable.
- Salvaguarda dels recursos per evitar pèrdues, mal ús o danys.

En els treballs de fiscalització s'han estudiat i avaluat aquells procediments del control intern que hem considerat necessaris atenent l'abast i la naturalesa del treball, sense que l'esmentat estudi hagi pretès identificar necessàriament totes les debilitats que puguin existir, motiu pel qual no expressem una opinió sobre el sistema de control intern de l'entitat. No obstant això, en el transcurs de l'informe es detallen aquelles observacions i recomanacions que han de possibilitar la millora dels procediments de control intern de l'entitat.

El consell d'administració és l'òrgan de gestió, d'administració i de representació de la societat i d'execució dels acords socials i el director general té la direcció tècnica i administrativa de l'entitat.

El comptable-administratiu és el responsable de la gestió econòmicofinancera, que inclou la comptabilitat amb la supervisió de la direcció, no disposant de cap procediment formalitzat de forma escrita.

D'acord amb el reglament relatiu a l'establiment del programa de control pressupostari per a l'exercici 2021 de data 31 de març de 2021, la societat figura inclosa en el programa de control pressupostari en les modalitats de control d'oportunitat econòmica i control d'eficàcia dels comptes de l'exercici 2020. A la data d'emissió d'aquest informe, el Tribunal no ha disposat dels resultats d'aquests controls ni consten altres actuacions en matèria de control intern.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

2.1. Comptes anuals

Balanç

ANDORRA DESENVOLUPAMENT I INVERSIÓ, SAU
Balanç de situació abreujat a 31 de desembre de 2021 amb
xifres comparatives corresponents a l'exercici anterior
(Expressats en euros)

<u>Actiu</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>	<u>Passiu</u>	<u>2021</u>	<u>2020</u>
<u>Actius No Corrents</u>			<u>Patrimoni net (nota 12.2)</u>		
Immobilitzat intangible (nota 5)	6.833.952	1.646	Capital	60.000	60.000
Immobilitzat tangible (nota 6)	35.439	50.386	Prima d'emissió	-	-
Inversions immobiliàries (nota 7)	-	-	Reserves	8.892.358	1.401.735
Immobilitzat financer (nota 8)	156.680	-	Instruments de capital propis	-	-
Total actius no corrents	7.026.071	52.032	Resultats d'exercicis anteriors	-	-
			Resultat de l'exercici	(2.040.895)	(1.314.129)
			Dividend a compte	-	-
			Total patrimoni net	6.911.463	147.606
			<u>Passius No Corrents</u>		
			Provisions a llarg termini	-	-
			Deutes a llarg termini (nota 9)	-	-
			Deutes amb empreses del grup i associades a ll/t (nota 9)	-	-
			Subvencions	-	-
			Total passius no corrents	-	-
<u>Actius Corrents</u>			<u>Passius Corrents</u>		
Altres actius no corrents en venda	-	-	Passius vinculats amb altres actius no corrents en venda	-	-
Existències (nota 12.1)	106	-	Provisions a curt termini	-	-
Crèdits i comptes per cobrar a curt termini (nota 8)	68.522	577.649	Deutes a curt termini (nota 9)	21.673	15.889
Inversions financeres a curt termini (nota 8)	-	-	Deutes amb empreses del grup i associades a c/t (nota 9)	252.001	352.777
Tresoreria (nota 8)	287.405	457.754	Creditors comercials i altres comptes a pagar (nota 9)	84.922	305.948
Ajustaments per periodificacions (nota 12.4)	82.360	251.161	Ajustaments per periodificació (nota 12.4)	194.404	516.375
Total actius corrents	438.392	1.286.563	Total deutes a curt termini	553.000	1.190.989
Total Actiu	7.464.463	1.338.595	Total Passiu	7.464.463	1.338.595

Font: Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

Compte de pèrdues i guanys

	2.021	2.020
Ingressos d'explotació		
Import net de la xifra de negocis	848.221	-
Variació d'existències de productes acabats i en curs de fabricació	-	-
Treballs realitzats per l'empresari al seu immobilitzat	-	-
Altres ingressos d'explotació	166.089	11.343
Subvencions	-	-
Total ingressos d'explotació (nota 10.1.4)	1.014.310	11.343
Despeses d'explotació		
Consums mercaderies, matèries primeres i altres materials (nota 10.2.1)	(2.124.159)	(313.091)
Consum de mercaderies	-	-
Consum de matèries primeres i altres aprovisionaments	(2.124.159)	(313.091)
Despeses de personal (nota 10.2.4)	(523.951)	(532.663)
Sous, salaris i assimilats, assalariats	(419.908)	(435.209)
Càrregues socials	(65.086)	(67.320)
Altres despeses de personal	(38.957)	(30.135)
Amortització, deteriorament i resultats per venda o baixa dels immobilitzats intangibles i tangibles (notes 5 i 6)	(136.970)	(82.867)
Variació del deteriorament del circulant	(1.338)	-
Altres despeses d'explotació (nota 10.2.2)	(262.811)	(398.188)
Arrendaments i cànon	(42.313)	(39.387)
Reparacions i conservació	(5.910)	(5.419)
Serveis professionals independents	(88.366)	(223.946)
Subministraments	(5.859)	(5.110)
Tributs	(894)	(655)
Total despeses d'explotació	(3.049.228)	(1.326.808)
Resultat d'explotació	(2.034.919)	(1.315.466)
Resultat financer		
Ingressos financers	-	244
Despeses financeres	-	-
Variació de valor raonable en instruments financers de negociació	-	-
Diferències de canvi	-	14
Deteriorament i resultats per venda o baixa d'actius financers	-	-
Total resultat financer	-	258
Resultat de les operacions	(2.034.919)	(1.315.208)
Altres ingressos i despeses no recurrents		
Altres ingressos no recurrents	604	5.158
Altres despeses no recurrents	(6.580)	(4.079)
Total altres ingressos i despeses no recurrents	(5.976)	1.079
Resultat abans d'impostos	(2.040.895)	(1.314.129)
Impost sobre beneficis (nota 15)	-	-
Resultat de l'exercici	(2.040.895)	(1.314.129)

Font. Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

Nota: Tot i que el total d'altres despeses d'explotació és correcte, la suma del detall és inferior al total que figura.

ADI ha aplicat el nou Pla general de comptabilitat publicat al Decret 120/2022, del 30 de març de 2022 per al model d'estats financers i de memòria.

2.1.1. Immobilitzat intangible

El detall dels saldos i els moviments de l'immobilitzat intangible ha estat el següent:

5.1.1. Cost	Saldo inicial a 31/12/2020	Altes	Baixes	Traspassos	Saldo final a 31/12/2021
Despeses d'establiment	-	-	-	-	-
Investigació i desenvolupament	-	-	-	-	-
Concessions	-	-	-	-	-
Propietat industrial	2.657	-	-	-	2.657
Fons de comerç	-	-	-	-	-
Drets de traspàs	-	-	-	-	-
Programes informàtics	230	-	-	-	230
Altres immobilitzat intangible	-	6.944.116	-	-	6.944.116
Total Cost	2.887	6.944.116	-	-	6.947.003

5.1.2. Amortització acumulada	Saldo inicial a 31/12/2020	Altes	Baixes	Traspassos	Saldo final a 31/12/2021
Despeses d'establiment	-	-	-	-	-
Investigació i desenvolupament	-	-	-	-	-
Concessions	-	-	-	-	-
Propietat industrial	(1.011)	(524)	-	-	(1.535)
Fons de comerç	-	-	-	-	-
Drets de traspàs	-	-	-	-	-
Programes informàtics	(230)	-	-	-	(230)
Altres immobilitzat intangible	-	(111.286)	-	-	(111.286)
Total Cost	(1.241)	(111.810)	-	-	(113.051)

Valor net Comptable	1.646	6.832.306	-	-	6.833.952
----------------------------	--------------	------------------	---	---	------------------

Font: Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU

(Imports en euros)

Nota: El quadre anterior no informa correctament de l'amortització acumulada de la Propietat industrial i Programes informàtics. Dels registres comptables, les altes per amortització serien 289 euros per la Propietat industrial i 235 euros per a programes informàtics, resultant un saldo final a 31 de desembre de 2021 de 1.300 euros i 465 euros respectivament.

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les següents observacions:

Actius intangibles per dret d'ús incorrectament enregistrats

El Govern ha adscrit a ADI un dret d'ús, temporal i gratuït, sobre la finca anomenada "Prat de la Farga" d'Ordino per a ser destinat a la creació d'un Centre d'Investigació Immunològica.

Per a aquesta finalitat, el dret d'ús anteriorment esmentat s'ha cedit a la societat Grifols Pyrenees Research Center, SL la qual durà a terme la promoció i explotació del referit Centre.

ADI pel referit dret d'ús, ha enregistrat en el seu actiu un immobilitzat intangible per import brut de 6.944.116 euros (6.832.830 euros nets al tancament) quan, en haver cedit el control econòmic del referit dret d'ús a la societat promotora, que és la que n'obtindrà els rendiments econòmics futurs, el títol que ADI ostenta no respon a la definició comptable d'actiu, pel que no correspon la comptabilització efectuada.

En conseqüència, els actius i el patrimoni net d'ADI estan sobrevalorats en 6.832.830 euros i el resultat de l'exercici infravalorat en 111.286 euros corresponents a la dotació a l'amortització practicada.

2.1.2. Immobilitzat tangible

El detall dels saldos i els moviments de l'immobilitzat tangible ha estat el següent:

6.1.1. Cost	Saldo inicial a 31/12/2020	Altes	Baixes	Traspassos	Saldo final a 31/12/2021
Terrenys	-	-	-	-	-
Construccions	-	-	-	-	-
Instal·lacions tècniques	-	2.418	-	-	2.418
Maquinària	-	-	-	-	-
Utilitatge	-	-	-	-	-
Altres instal·lacions	102.599	1.220	(100.000)	-	3.819
Mobiliari	18.692	1.368	-	-	20.060
Equips per a processos d'informació	45.727	3.438	-	-	49.165
Elements de transport	-	-	-	-	-
Altres immobilitzat	599	1.769	-	-	2.368
Immobilitzat en curs	-	-	-	-	-
Total cost	167.617	10.213	(100.000)	-	77.830

6.1.2. Amortització acumulada	Saldo inicial a 31/12/2020	Altes	Baixes	Traspassos	Saldo final a 31/12/2021
Terrenys	-	-	-	-	-
Construccions	-	-	-	-	-
Instal·lacions tècniques	-	(161)	-	-	(161)
Maquinària	-	-	-	-	-
Utilitatge	-	-	-	-	-
Altres instal·lacions	(87.152)	(14.138)	100.000	-	(1.290)
Mobiliari	(5.296)	(3.784)	-	-	(9.080)
Equips per a processos d'informació	(24.183)	(6.974)	-	-	(31.158)
Elements de transport	-	-	-	-	-
Altres immobilitzat	(599)	(103)	-	-	(702)
Immobilitzat en curs	-	-	-	-	-
Total amortització acumulada	(117.231)	(25.160)	100.000	-	(42.391)

Valor net Comptable	50.386	(14.947)	-	-	35.439
----------------------------	---------------	-----------------	----------	----------	---------------

Font: Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

2.1.3. Immobilitzat financer

El detall dels saldos i els moviments de l'immobilitzat financer ha estat el següent:

8.1.2. Valor en llibres de l'exercici	2021	2020
Instruments financers no corrents	156.680	-
Instruments de patrimoni	600	-
Fons d'inversió	-	-
Valors representatius de deute	-	-
Crèdits comercials	156.080	-
Derivats	-	-
Altres actius	-	-

Font: Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les següents observacions:

Actius i ingressos financers incorrectament enregistrats

ADI ha enregistrat com ingrés de l'exercici i com actiu financer l'import de 156.080 euros en ser l'import pel qual quantifica la imputació a l'exercici del valor dels béns que se li revertiran sense cost a la data de venciment del dret d'ús sobre la finca anomenada "Prat de la Farga" d'Ordino al que ens hem referit anteriorment.

Cal tenir en compte que, d'acord amb els acords adoptats, al produir-se el venciment de la cessió del dret d'ús a favor de la societat Grifols Pyrenees Research Center, SL es produirà simultàniament l'extinció de l'adscripció de l'ús del terreny a ADI pel que no serà aquesta societat qui rebí els actius que s'hagin incorporar a la finca cedida, no procedint, per tant, el registre d'ingressos i d'actius financers per aquest concepte.

Així, els ingressos de l'exercici, els actius financers i el resultat estarien sobrevalorats en l'import indicat de 156.080 euros.

2.1.4. Inventari

El desglossament de l'epígraf d'inventari és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2021	Saldo a 31/12/2020	Variació
Existències	106	-	106
Total	106	-	106

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

2.1.5. Crèdits i comptes per cobrar a curt termini

El desglossament de l'epígraf de crèdits i comptes per cobrar a curt termini és el següent:

	Euros	
	2021	2020
Clients, Crèdits i comptes a cobrar amb vinculades (nota 13.3)	4.326	150.000
Clients per prestacions de serveis	4.441	31.961
Govern d'Andorra, deutor per subvencions pendents (nota 13.3)	10.295	391.725
Administració pública, deutora per IGI	49.460	458
IGI suportat	-	33
Altres deutors	-	3.472
Total	68.522	577.649
Deteriorament	-	-
Total	68.522	577.649

Font: Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

2.1.6. Tresoreria i comptes financers

El detall dels saldos que componen la rúbrica de tresoreria és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2021	Saldo a 31/12/2020	Variació
Tresoreria	287.405	457.754	-170.349
Total	287.405	457.754	-170.349

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Invers , SAU
(Imports en euros)

De la revisió d'aquest apartat es desprenen les següents observacions:

Mancomunaci  de signatures

D'acord amb la informació analitzada, la directora de la societat té capacitat per a realitzar individualment operacions fins a un import de 7.500 euros.

Aquesta pr ctica no respecta el principi de mancomunació que ha de regir en la gestió de fons públics. Es recomana adoptar procediments de pagament que respectin aquest principi.

2.1.7. Ajustaments per periodificació

El detall d'aquest epígraf per les periodificacions de l'actiu  s:

Descripció	Saldo a 31/12/2021	Saldo a 31/12/2020	Variació
Periodificacions	82.360	251.161	-168.801
Total	82.360	251.161	-168.801

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Invers , SAU
(Imports en euros)

El detall d'aquest epígraf per les periodificacions del passiu  s:

Descripció	Saldo a 31/12/2021	Saldo a 31/12/2020	Variació
Periodificacions	194.404	516.375	-321.971
Total	194.404	516.375	-321.971

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Invers , SAU
(Imports en euros)

2.1.8. Patrimoni net

El moviment del patrimoni net es resumeix en el següent quadre:

Descripció	Saldo a 31/12/2020	Incrementos/ Disminucions	Resultat de l'exercici	Ingressos i despeses reconeguts en el PN	Saldo a 31/12/2021
Capital	60.000	-	-	-	60.000
Reserva legal	12.000	-	-	-	12.000
Altres reserves	1.389.735	-1.314.129	-	8.804.752	8.880.358
Resultat de l'exercici	-1.314.129	1.314.129	-2.040.895	-	-2.040.895
Total	147.606	-	-2.040.895	8.804.752	6.911.463

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

Veure nota 2.1.1.

De la revisió d'aquest apartat en sorgeixen les següents observacions:

Tractament comptable dels resultats de l'exercici

La societat rep anualment transferències de Govern amb la finalitat de cobrir les necessitats de finançament de la seva activitat. D'acord amb l'article 18.1 de la Llei del pressupost per a l'exercici del 2021, *"Un cop aprovada la liquidació de comptes de les entitats beneficiàries de transferències nominatives per part dels òrgans competents de les dites entitats, i sempre que no s'hagi compromès el total de la despesa pressupostada, aquests organismes han de retornar al Govern els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari. El Govern, abans de ser aprovada la liquidació de comptes de les entitats beneficiàries de transferències nominatives per part dels seus òrgans competents, amb sol·licitud prèvia de l'entitat beneficiària, pot autoritzar la dita entitat a mantenir els ingressos obtinguts amb la transferència i no utilitzats durant l'exercici pressupostari perquè no està afectada per finançar diferències de venciment entre els drets i les obligacions durant l'exercici, sempre que l'entitat acreditada al Govern aquestes necessitats de tresoreria i per finançar romanents de tresoreria negatius"*.

Atenent al que es regula per la norma anteriorment esmentada, els imports de les transferències no aplicades de l'exercici i d'exercicis anteriors tenen el caràcter de reintegrables i no poden ser considerats com a resultats o patrimoni net, han de ser registrats com un passiu de conformitat amb el que disposa el punt 1r de la secció 3a del capítol 1r del PGC.

L'entitat reflexa en els seus comptes un deute amb Govern per excedents de transferències per un import de 252.000 euros que es correspon als excedents dels exercicis 2020 i 2021. En aquest càlcul, restarien pendents de regularitzar els eventuais excedents d'exercicis anteriors a l'exercici 2019.

2.1.9. Deutes a curt termini i amb empreses del grup

El desglossament de l'epígraf és el següent:

Descripció	Saldo a 31/12/2021	Saldo a 31/12/2020	Variació
Deutes a curt termini	21.673	15.889	5.784
Deutes emp. del grup i assoc.	252.001	352.777	-100.776
Total	273.674	368.666	-94.992

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU (Imports en euros)

Veure nota 2.1.8.

2.1.10. Creditors comercials i altres comptes a pagar

El detall d'aquest epígraf és:

Descripció	Saldo a 31/12/2021	Saldo a 31/12/2020	Variació
Creditors comercials i altres deutes	84.922	305.848	-220.926
Total	84.922	305.848	-220.926

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU (Imports en euros)

2.1.11. Ingressos d'explotació

El detall d'aquest concepte és com segueix:

10.1.4. Ingressos d'explotació	2021	2020
Import net de la xifra de negocis	848.220,56	-
Variació d'existències de productes acabats i en curs de fabricació	-	-
Treballs realitzats per l'empresari al seu immobilitzat	-	-
Altres ingressos d'explotació	166.089,02	11.342,69
Subvencions	-	-
Total	1.014.309,58	11.342,69

Font: Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU (Imports en euros)

Veure nota 2.1.3.

2.1.12. Consums de mercaderies, matèries primeres i altres materials

El desglossament d'aquest epígraf presenta el següent detall:

10.2.1. Compres i variacions d'existències de l'exercici	Andorra	Estranger
Consum de mercaderies	-	-
Consum de matèries primeres	2.124.158,65	-
Total	2.124.158,65	-

Compres i variacions d'existències de l'exercici anterior	Andorra	Estranger
Consum de mercaderies	-	-
Consum de matèries primeres	313.091	-
Total	313.091	-

Font: Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

2.1.13. Despeses de personal

El següent quadre resumeix les despeses de personal:

10.2.4. Despeses de personal de l'exercici	Andorra	Estranger
Sous i salaris d'assalariats	419.908	-
Indemnitzacions d'assalariats	-	-
Càrregues socials obligatòries (CASS) d'assalariats	65.086	-
Càrregues socials privades d'assalariats	-	-
Altres despeses de personal	24.674	-
Total assalariats	509.667	-
Sous i salaris d'ocupats per compte propi	10.606	3.677
Indemnitzacions d'ocupats per compte propi	-	-
Càrregues socials obligatòries (CASS) d'ocupats per	-	-
Càrregues socials privades d'ocupats per compte	-	-
Altres càrregues socials d'ocupats per compte propi	-	-
Total treballadors per compte propi	10.606	3.677

Despeses de personal de l'exercici anterior	Andorra	Estranger
Sous i salaris d'assalariats	435.209	-
Indemnitzacions d'assalariats	-	-
Càrregues socials obligatòries (CASS) d'assalariats	67.320	-
Càrregues socials privades d'assalariats	-	-
Altres despeses de personal	23.012	-
Total assalariats	525.540	-
Sous i salaris d'ocupats per compte propi	3.522	3.600
Indemnitzacions d'ocupats per compte propi	-	-
Càrregues socials obligatòries (CASS) d'ocupats per	-	-
Càrregues socials privades d'ocupats per compte	-	-
Altres càrregues socials d'ocupats per compte propi	-	-
Total treballadors per compte propi	3.522	3.600

Font: Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

2.1.14. Altres despeses d'exploació

El següent quadre resumeix les altres despeses d'exploació:

10.2.2. Altres despeses de l'exercici	Andorra	Estranger
Despeses en recerca i desenvolupament de l'exercici	-	-
Arrendaments i cànon	40.898	1.415
Reparacions i conservació	5.910	-
Serveis de professionals independents	59.617	28.749
Transports	9.406	21.947
Primes d'assegurances	11.508	-
Serveis bancaris i similars	884	-
Publicitat, propaganda i relacions públiques	20.331	47.439
Subministraments	5.859	-
Altres serveis	7.955	-
Impostos	894	-
Total	163.262	99.550

Altres despeses de l'exercici anterior	Andorra	Estranger
Despeses en recerca i desenvolupament de l'exercici	-	-
Arrendaments i cànon	38.070	1.317
Reparacions i conservació	5.419	-
Serveis de professionals independents	151.088	72.858
Transports	2.919	6.812
Primes d'assegurances	12.179	-
Serveis bancaris i similars	674	-
Publicitat, propaganda i relacions públiques	27.260	63.607
Subministraments	5.110	-
Altres serveis	10.220	-
Impostos	655	-
Total	253.594	144.594

Font: Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

2.1.15. Resultats financers

El desglossament dels ingressos i les despeses financeres presenta el següent detall:

Descripció	Saldo a 31/12/2021	Saldo a 31/12/2020	Variació
Ingressos financers	-	258	-258
Despeses financeres	-	-	-
Total	-	258	-258

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

2.1.16. Altres ingressos i despeses no recurrents

Aquesta partida comptable presenta el següent detall a 31 de desembre de 2021:

Descripció	Saldo 31/12/2021	Saldo 31/12/2020	Variació
Ingressos no recurrents	604	5.158	-4.554
Despeses no recurrents	-6.580	-4.080	-2.500
Total	-5.976	1.078	-7.054

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

2.2. Execució del programa d'actuació, inversió i finançament

D'acord amb els requeriments dels seus estatuts, l'entitat presenta una liquidació de pressupost en la que es comparen les previsions finals, amb les xifres que deriven de la seva comptabilitat.

Liquidació del programa d'actuacions

Compte	Pressupost inicial	Compromisos reconduïts	Moviments de crèdits	Pressupost final	Autoritzat \ Compromès	Liquidat
(1) Despeses de personal	(586.814)	-	-	(586.814)	(519.596)	(519.596)
(2) Consum de béns corrents i serveis	(753.870)	(200.000)	-	(953.870)	(2.135.360)	(2.135.360)
(3) Despeses financeres	(800)	-	-	(800)	(884)	(884)
(4) Transferències corrents	(347.000)	(172.834)	-	(519.834)	(480.684)	(286.280)
(6) Inversions reals	(12.000)	-	-	(12.000)	(10.213)	(10.213)
Total despeses	(1.700.484)	(372.834)	-	(2.073.318)	(3.146.737)	(2.952.333)

Compte	Pressupost inicial	Reconduïts	Moviments de crèdits	Pressupost final	Reconegut	Liquidat
(3) Taxes i altres ingressos	1.688.484	372.834	-	2.061.318	2.061.318	2.061.318
(4) Transferències corrents	-	-	-	-	715.292	715.292
(5) Ingressos patrimonial	12.000	-	-	12.000	10.295	10.295
(7) Transferències de capital						
Total ingressos	1.700.484	372.834	-	2.073.318	2.786.905	2.786.905

Import a retornar (Ingressos liquidats vs despeses compromeses)						(359.832)
---	--	--	--	--	--	------------------

Font: Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

De les dades presentades per l'entitat el resultat pressupostari seria de -165.428 euros.

2.3. Altres aspectes a destacar

Així mateix, de la revisió efectuada s'han observat els següents aspectes a fer menció:

Habilitació normativa del Projecte Ironman

En data 28 de juliol de 2020 es signa un contracte entre ADI i World Triathlon Corporation, en el qual es pacten la realització de diferents activitats esportives en els exercicis 2021 a 2024 amb una periodicitat anual (4 esdeveniments). Per aquest contracte es fixa que el cost a càrrec d'ADI serà de 1.500.000 euros abans d'impostos per cada un dels quatre anys previstos.

D'acord amb la seva llei de creació, les activitats d'ADI han de tenir per finalitat *potenciar, diversificar i modernitzar l'economia andorrana i atraure tant la inversió com els promotors empresarials estrangers* el qual es concreta en els objectius d'incentivar la creació i el desenvolupament de nous sectors o sectors incipients per enfortir i diversificar l'economia andorrana, i posicionar estratègicament el Principat d'Andorra com una economia oberta, moderna i atractiva a escala internacional.

L'esponsorització d'un esdeveniment esportiu internacional no està directament vinculat als objectius anteriorment assenyalats pel que cal entendre que l'activitat esponsoritzada excedeix l'àmbit competencial de la societat, no sent aquest instrument de gestió del Govern l'apropiat per a dur a terme aquesta activitat.

Compromisos pluriennals d'aportació indegudament adquirits

ADI ha subscrit un contracte amb Grifols Innovation and New Technologies Limited per a la constitució de la societat Grifols Pyrenees Research Center, SL destinada a la creació d'un Centre d'Investigació Immunològica.

En el referit contracte, ADI s'obliga a aportar anualment al capital social de la societat la quantitat de 200.000 euros, incrementats en l'IPC, durant 25 anys.

Aquest acord comporta l'adquisició de compromisos pluriennals amb càrrec a exercicis futurs en els termes que preveu l'article 29 de la LGFP sense que s'hagi previst a la Llei del pressupost de l'exercici, contràriament al que disposa l'apartat 2 de l'article esmentat.

Remissió de comptes

L'article 12.1 de la Llei del Tribunal de Comptes de 13 d'abril de 2000 estableix que el Govern ha de remetre directament al Tribunal els seus comptes, els de les entitats parapúbliques o de dret públic i de les societats públiques que en depenen, abans de l'1 d'abril de l'any següent al del tancament de cada exercici.

Tot i que la liquidació del seu programa d'actuació per l'exercici, ha estat tramesa al Tribunal de Comptes en data 1 d'abril de 2022, no es van presentar els estats i comptes anuals fins el 29 de setembre de 2022.

2.4. Evolució de les magnituds i ratis principals

Es presenta a continuació l'evolució de les magnituds i ratis principals de la gestió econòmicofinancera de l'entitat:

Resum pressupost inicial d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018	Pressupost 2019	Pressupost 2020	Pressupost 2021
4. Transferències corrents	633.250	612.568	1.194.015	1.119.094	1.558.456	1.542.059	1.542.902	1.688.484
Ingressos corrents	633.250	612.568	1.194.015	1.119.094	1.558.456	1.542.059	1.542.902	1.688.484
7. Transferències de capital	800	3.000	15.000	28.000	81.000	44.460	16.000	12.000
Ingressos de capital	800	3.000	15.000	28.000	81.000	44.460	16.000	12.000
Total ingressos	634.050	615.568	1.209.015	1.147.094	1.639.456	1.586.519	1.558.902	1.700.484

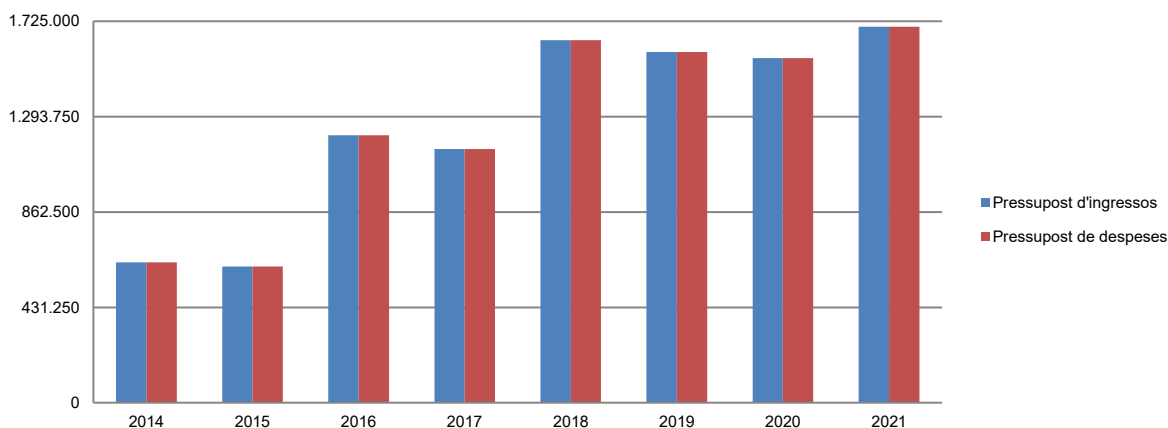
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

Resum pressupost inicial de despeses

Pressupost de despeses	Pressupost 2014	Pressupost 2015	Pressupost 2016	Pressupost 2017	Pressupost 2018	Pressupost 2019	Pressupost 2020	Pressupost 2021
1. Despeses de personal	374.090	371.084	453.830	419.723	609.441	609.409	614.452	586.814
2. Consum de béns corrents i serveis	258.290	201.214	659.645	658.831	758.315	676.850	630.650	753.870
3. Despeses financeres	870	270	540	540	700	800	800	800
4. Transferències corrents	-	40.000	80.000	40.000	190.000	255.000	297.000	347.000
Despeses corrents	633.250	612.568	1.194.015	1.119.094	1.558.456	1.542.059	1.542.902	1.688.484
6. Inversions reals	800	3.000	15.000	28.000	81.000	44.460	16.000	12.000
Despeses de capital	800	3.000	15.000	28.000	81.000	44.460	16.000	12.000
Total despeses	634.050	615.568	1.209.015	1.147.094	1.639.456	1.586.519	1.558.902	1.700.484

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

Evolució del pressupost

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost d'ingressos

Pressupost d'ingressos	Liquidat 2014	Liquidat 2015	Liquidat 2016	Liquidat 2017 (*)	Liquidat 2018	Liquidat 2019	Liquidat 2020	Liquidat 2021
4. Transferències corrents	634.048	612.568	1.189.780	1.119.094	1.558.456	1.822.059	1.722.902	2.061.318
5. Ingressos patrimonials	9.000	857	1.100	905	10.170	31.444	160.299	715.292
Ingressos corrents	643.048	613.425	1.190.880	1.119.999	1.568.626	1.853.503	1.883.201	2.776.610
7. Transferències de capital	-	-	19.235	21.674	-	123.460	6.000	10.295
Ingressos de capital	-	-	19.235	21.674	-	123.460	6.000	10.295
Total ingressos	643.048	613.425	1.210.115	1.141.673	1.568.626	1.976.963	1.889.201	2.786.905

(*) Imports corregits segons la nota 2.2 de l'informe corresponent

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

Resum de la liquidació del pressupost de despeses

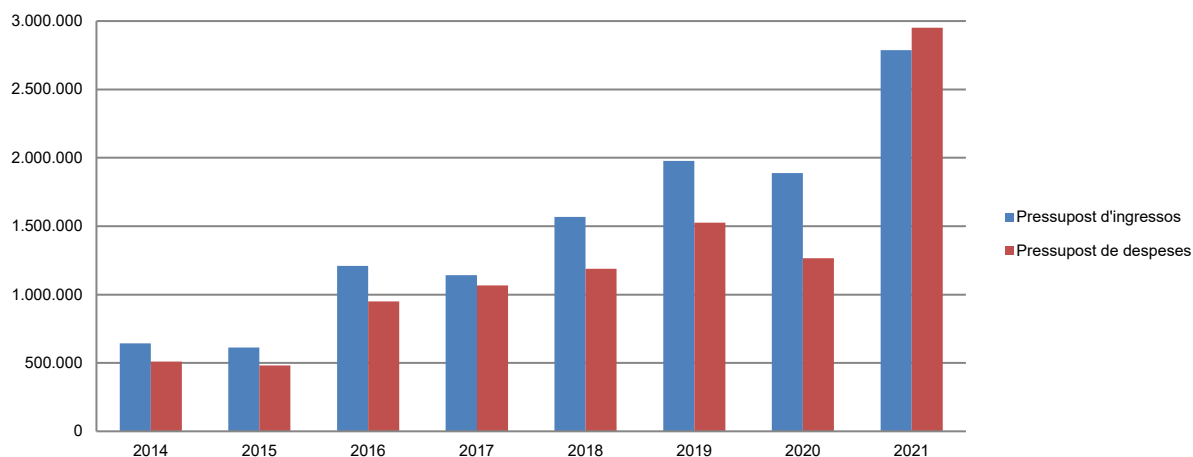
Pressupost de despeses	Liquidat 2014	Liquidat 2015	Liquidat 2016	Liquidat 2017 (*)	Liquidat 2018	Liquidat 2019	Liquidat 2020	Liquidat 2021
1. Despeses de personal	253.650	336.886	385.186	474.364	529.948	533.333	537.017	519.596
2. Consum de béns corrents i serveis	252.457	102.696	517.754	557.365	657.412	605.498	509.107	2.135.360
3. Despeses financeres	184	270	601	671	698	1.059	674	884
4. Transferències corrents	-	40.000	25.267	11.945	-	264.439	212.406	286.280
Despeses corrents	506.291	479.852	928.808	1.044.345	1.188.058	1.404.329	1.259.204	2.942.120
6. Inversions reals	3.738	874	20.446	21.674	-	122.376	6.816	10.213
Despeses de capital	3.738	874	20.446	21.674	-	122.376	6.816	10.213
Total despeses	510.029	480.726	949.254	1.066.019	1.188.058	1.526.705	1.266.020	2.952.333

(*) Imports corregits segons la nota 2.2 de l'informe corresponent

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU

(Imports en euros)

Evolució liquidació del pressupost

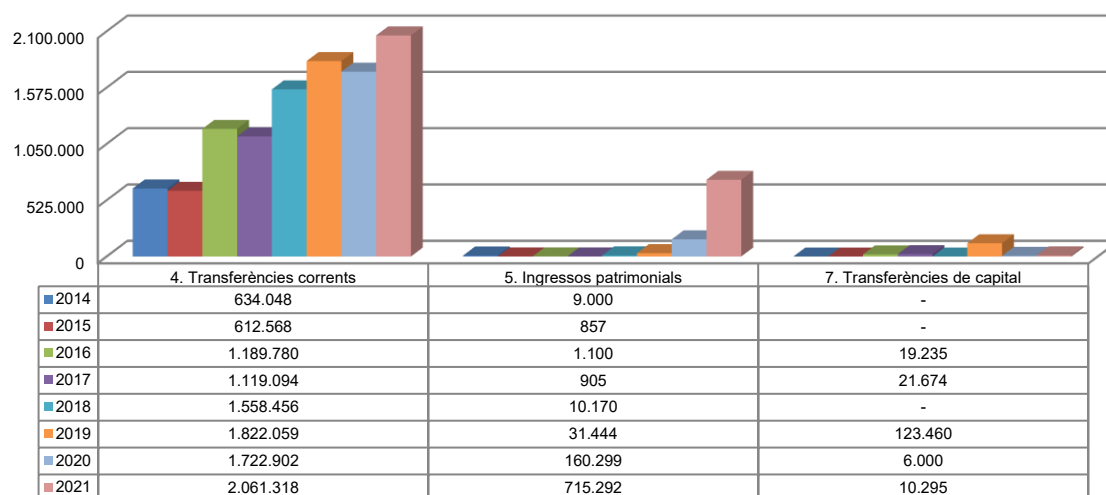

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU

(Imports en euros)

La distribució de les liquidacions d'ingressos i despeses dels darrers exercicis es representa gràficament en els quadres següents:

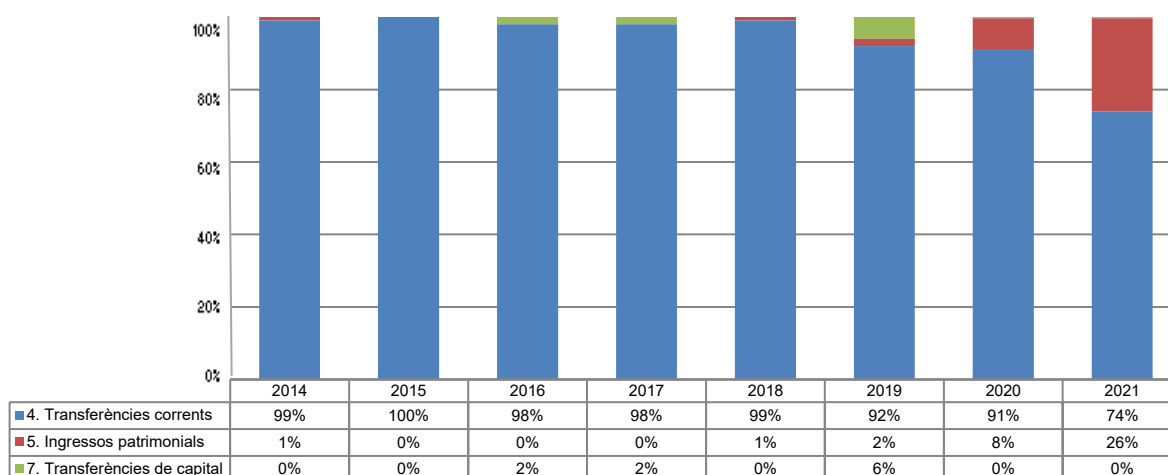
Liquidació pressupost ingressos valor absolut

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU

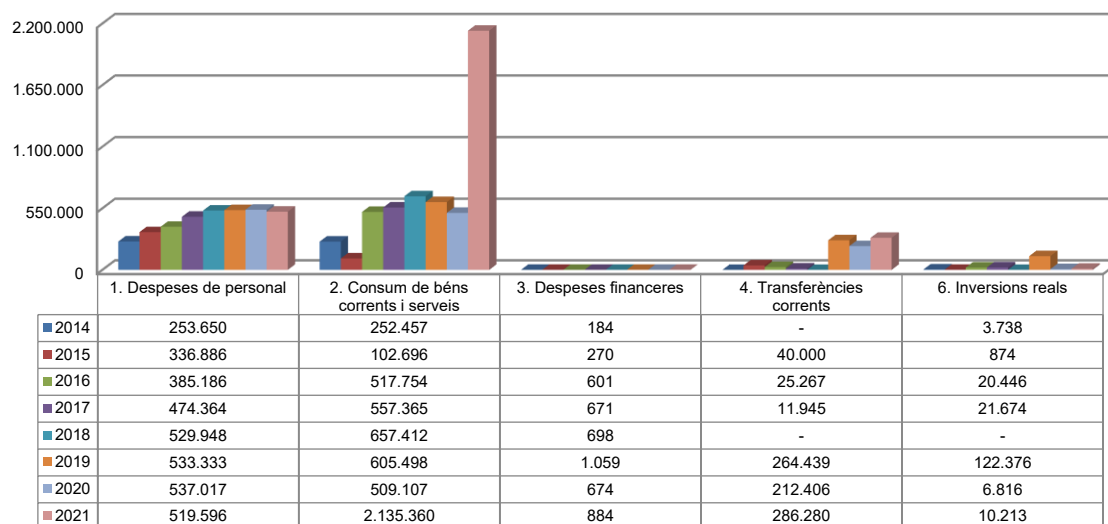
(Imports en euros)

Liquidació pressupost ingressos valor relatiu

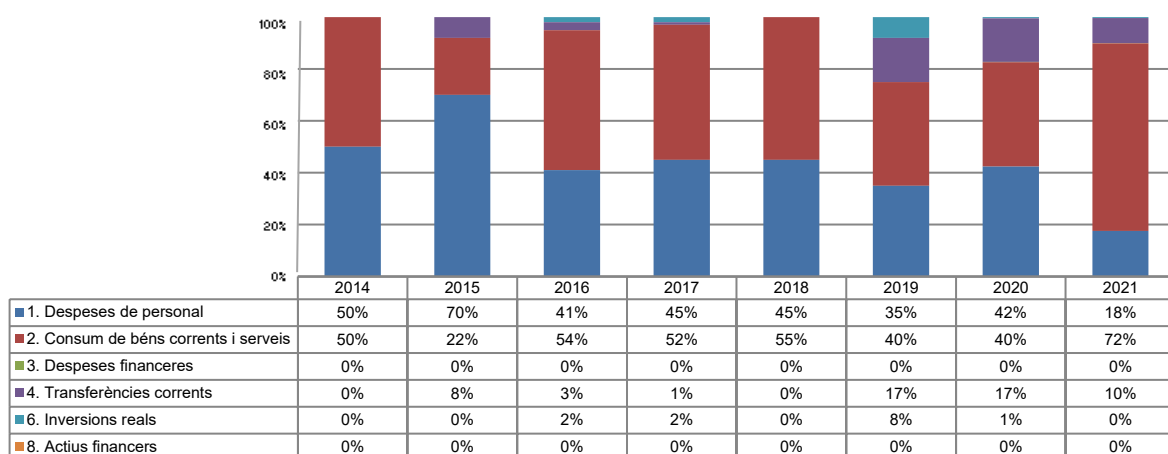
Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU

Liquidació pressupost despeses valor absolut

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU (Imports en euros)

Liquidació pressupost despeses valor relatiu

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU

Resultat pressupostari

Es presenta a continuació l'evolució del resultat pressupostari:

Descripció	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Total ingressos liquidats	643.048	613.425	1.210.115	1.141.673	1.568.626	1.976.963	1.889.201	2.786.905
Total despeses liquidades	510.029	480.726	949.254	1.066.019	1.188.058	1.526.705	1.266.020	2.952.333
Resultat pressupostari	133.019	132.699	260.861	75.654	380.568	450.258	623.181	-165.428

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

Indicadors i ratis

Ratis de liquiditat			Exercici 2017	Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2020	Exercici 2021
Fons de maniobra (Hauria de tenir valor positiu)	=	Actiu corrent - Passiu corrent	222.050	568.982	227.931	95.574	-114.608
Rati de liquiditat (El valor hauria de fluctuar entre el 150% i 200%)	=	Actiu corrent Passiu corrent	194,8%	296,5%	132,7%	108,0%	79,3%
Rati de tesoreria (Valor pròxim al 100%)	=	Efectiu i altres actius líquids equivalents Passiu corrent	164,9%	260,4%	60,3%	38,4%	52,0%
Indicadors			Exercici 2017	Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2020	Exercici 2021
Indicadors de subvencions (% de subvencions sobre el total d'ingressos)	=	Subvencions Total d'ingressos	99,9%	99,4%	98,4%	91,5%	74,3%
Indicador de xifra de negoci (% de la xifra de negoci sobre els ingressos d'explotació)	=	Import net de la xifra de negoci Ingressos d'explotació	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	83,6%
Indicador de consum (% de les despeses de consum de mercaderies, matèries primes i altres materials, respecte al total de les despeses d'explotació)	=	Consum de mercaderies, matèries primes i altres materials Despeses d'explotació	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	69,7%
Ratis de rendibilitat			Exercici 2017	Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2020	Exercici 2021
Rendibilitat financera (Taxes més elevades indiquen una major rendibilitat del patrimoni propietat dels accionistes)	=	Benefici net Patrimoni net	-470,3%	-200,9%	-387,7%	-890,3%	-29,5%
Rendibilitat econòmica (Taxes més elevades indiquen una major productivitat de l'actiu)	=	Benefici abans d'impostos Actiu total	-213,6%	-135,5%	-131,1%	-98,2%	-27,3%
Terminis de cobrament i pagament			Exercici 2017	Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2020	Exercici 2021
Termini de cobrament x dies (Mesura els dies que de mitjana l'empresa està trigant a cobrar dels seus clients)	=	Clients x 365 Ingressos d'explotació	2.709	16.037	5.698	18.588	25
Termini de pagament x dies (Mesura els dies que de mitjana l'empresa està trigant a pagar als seus proveïdors)	=	Proveïdors x 365 Despeses d'explotació	53	52	27	84	10
Ratis d'endeutament			Exercici 2017	Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2020	Exercici 2021
Rati d'endeutament (Deutes totals de l'entitat respecte al total dels recursos obtinguts)	=	Passiu corrent i no corrent Total patrimoni net i passiu	54,6%	32,5%	66,2%	89,0%	7,4%
Rati de qualitat del deute (Pes dels creditors a llarg termini en el total de creditors)	=	Passiu corrent Passiu corrent i no corrent	87,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Rati de despeses financeres (Si és superior al 50% ens alerta que les despeses financeres són excessives)	=	Despeses financeres Ingressos d'explotació	0,0%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%
Ratis de rotació			Exercici 2017	Exercici 2018	Exercici 2019	Exercici 2020	Exercici 2021
Rati de rotació de clients (Freqüència de recuperació dels comptes per cobrar. Com més rotació de clients, més beneficis per a l'empresa)	=	Ingressos d'explotació Clients	0	0	0	0	15
Rati de rotació de proveïdors (Freqüència de pagament als proveïdors)	=	Despeses d'explotació Proveïdors	7	7	13	4	36

Font: Elaboració pròpia a partir d'informació d'Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU
(Imports en euros)

3. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS

Relatives a la comptabilitat

- L'actiu i el patrimoni net d'ADI estan sobrevalorats en 6.832.830 euros en haver estat enregistrat incorrectament com actiu intangible el dret d'ús sobre una finca quan no corresponia aquest registre per haver estat posteriorment cedit el referit dret a una altra societat. (nota 2.1.1)
- Els ingressos de l'exercici, els actius financers i el resultat estarien sobrevalorats en 156.080 euros en haver-se enregistrat el valor imputable a l'exercici dels béns revertibles a l'extinció del dret d'ús sobre la finca del "Prat de la Farga" d'Ordino quan aquests béns no revertiran a ADI. (nota 2.1.3)

Altres observacions

- ADI ha adquirit un compromís pluriennal d'aportació de 200.000 euros anuals al capital de la societat Grifols Pyrenees Research Center, SL, durant 25 anys, sense haver-se ajustat al que requereix l'article 29 de la LGFP. (nota 2.3)

4. OBSERVACIONS I RECOMANACIONS D'ANYS ANTERIORS

Les observacions i recomanacions formulades en exercicis anteriors que segueixen pendents amb les corresponents matisacions o actualitzacions en el cas que n'hi hagi, es recullen a continuació:

Altres observacions

- La societat no té implantat un procediment de mancomunació de signatures per a la totalitat dels pagaments de la societat, fet que comporta una debilitat de control intern. Es recomana adoptar procediments de pagament que respectin aquest principi. (nota 2.1.6)
- La societat ha subscrit un contracte d'esponsorització d'activitats esportives amb l'empresa World Triathlon Corporation pels anys 2021 a 2024 i un import anual de 1.500.000 euros, activitat que no està directament vinculada a l'objecte social de la societat. (nota 2.3)

5. CONCLUSIONS

De les verificacions efectuades d'acord amb procediments d'auditoria es desprèn que, a més de les observacions contingudes en els apartats 3 i 4, degut a l'efecte molt significatiu dels fets descrits en els apartats 2.1.1, 2.1.3, 2.1.8, 2.1.11, i concordants; els comptes anuals sotmesos a fiscalització, no expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni ni de la situació financera de la societat Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU a 31 de desembre de 2021, ni dels resultats de les seves operacions i dels seus fluxos d'efectiu; de conformitat amb el marc normatiu d'informació financera que resulta d'aplicació i, en particular, amb els principis i criteris comptables que s'hi recullen.

6. AL·LEGACIONS

D'acord amb allò que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes es tramet a Andorra Desenvolupament i Inversió, SAU el present informe per tal que pugui presentar les al·legacions que consideri oportunes.

Es reproduïx a continuació la resposta rebuda:

INFORME D'AL·LEGACIONS PEL TRIBUNAL DE COMPTES D'ANDORRA SOBRE LA FISCALITZACIÓ DE L'EXERCICI 2021

Donant seguida a la comunicació del proppassat 17 de maig de 2023, i dintre del termini acordat de 15 dies, i segons el que preveuen els articles 3 i 10 de la Llei del Tribunal de Comptes, ens plau fer-vos arribar les al·legacions a les observacions i recomanacions del Tribunal de Comptes respecte al tancament de l'exercici 2021.

AL·LEGACIONS

3. Observacions i recomanacions

Relatives a la comptabilitat

- L'actiu i el patrimoni net d'ADI estan sobrevalorat en 6.832.830 euros en haver estat enregistrat incorrectament com actiu intangible el dret d'ús sobre una finca quan no corresponia aquest registre per haver estat posteriorment cedit el referit dret a una altra societat (nota 2.1.1)*
- Els ingressos de l'exercici, els actius financers i el resultat estarien sobrevalorats en 156.080 euros en haver-se enregistrat el valor imputable a l'exercici dels béns revertibles a l'extinció del dret d'ús sobre la finca del "Prat de la Farga" d'Ordino quan aquests béns no revertiran a ADI (nota 2.1.3)*

En relació a aquests dos darrers punts, voldriem al·legar que per portar a terme aquesta operació s'han tingut en compte criteris objectius comptables pel que, per a nosaltres, ambdues afirmacions són manifestament errònies, ja que les mateixes no corresponen amb el marc normatiu d'informació financera que és d'obligat compliment amb relació al tractament comptable d'aquesta operació, ni amb els acords que es van pactar entre les parts.

A continuació els exposem els diferents motius i interpretacions portades a terme per tal de fer aquestes operacions comptables. Ens permetem fer una exposició

llarga exposant la normativa comptable que ha dut a la interpretació de la correcta comptabilització de la cessió del dret d'ús

En aquest sentit, el tribunal manifesta;

“...en haver cedit el control econòmic del referit dret d'ús a la societat promotora, que és la que n'obtindrà els rendiments econòmics futurs, el títol que ADI ostenta no respon a la definició comptable d'actiu,....”

Aquesta afirmació no és certa, ja que i tal com s'exposa en aquestes al·legacions el control de l'actiu recau sobre ADI. La qüestió clau rau en el control de l'actiu (en el sentit que regula la norma de valoració), en aquest sentit, ADI com a posseïdor del dret d'ús adscrit per part de Govern controla l'actiu, ja que:

- No ha cedit la totalitat de drets econòmics relatius a l'operació perquè es reserva drets preferents sobre la propietat intel·lectual que es podria generar en el futur fruit del desenvolupament del projecte de recerca d'immunologia (manifestació (I) del pacte de socis (nota C).
- El projecte no generarà beneficis futurs, ja que el mateix centre d'investigació serà un centre de cost dintre del grup Grifols, i la seva única finalitat serà la d'investigació en immunologia i a la divulgació científica, quedant expressament prohibida qualsevol activitat industrial i/o de distribució comercial (nota A). La finalitat d'aquest centre (segons nota B del contracte de cessió) és exclusivament de recerca en immunologia i ensenyament en aquests àmbit i d'utilitat pública i social. És llavors per aquest motiu, que tampoc s'estan cedint la totalitat de drets econòmics.
- ADI, i solidàriament Govern respondrà de totes les obligacions que ADI es compromet davant de GRPC en compliment dels pactes assolits (no s'estan traspassant la totalitat de les obligacions dimanants del contracte). Tanmateix, fruit del pacte 8.2 de socis, Grifols podria executar la transmissió forçosa de les seves participacions.
- ADI participa en el projecte com a soci de la societat GPRC i, per tant, té dret a vot i, per tant, pot influir en les decisions que s'hi prenguin (nota C). ADO té dret a anomenar 2 consellers i GPRC 3 consellers.
- El dret està definit específicament tant en el document de formalització de l'adscripció com de la cessió de l'ús, com un dret, la propietat del qual roman en tot moment al Patrimoni nacional (no s'ha desafectat el terreny a l'ús públic ni s'ha declarat l'alienabilitat) (nota A). Així mateix, el document de cessió de l'ús a GPRC estableix clarament que l'ús del terreny pertany al patrimoni d'ADI (nota B).

Andorra desenvolupament i inversió, SAU

- La finalitat és única i exclusiva, destinar els terrenys a la construcció i explotació de l'IRC, qui pilota el projecte és sempre ADI (i per tal d'assolir el compliment d'aquest projecte ADI constitueix una societat juntament amb Grifols) (nota A).
- Compleix amb tots els requeriments de les normes de valoració i reconeixement d'actius del marc normatiu d'aplicació (nota D). En aquest sentit, la recuperació econòmica de l'actiu es troba garantit, ja que tant en el document d'adscripció com el de cessió, atorguen a ADI el dret a rebre, un cop resolt el contracte, les obres i construccions bastides al terreny per part de GPRC, sense dret a indemnització de cap classe per la reversió.
- ADI conserva el control de l'actiu, no ha procedit a alienar el dret a GPRC, ja que no compleix amb els requisits exigits a les normes de valoració i reconeixement (nota D).

Tanmateix, el tribunal manifesta;

“...Cal tenir en compte que, d'acord amb els acords adoptats, al produir-se el venciment de la cessió del dret d'ús a favor de la societat Grifols Pyrenees Research Center, SL es produirà simultàniament l'extinció de l'adscripció de l'ús del terreny a ADI pel que no serà aquesta societat qui rebí els actius que s'hagin incorporat a la finca cedida, no procedint, per tant, el registre d'ingressos i d'actius financers per aquest concepte.....”

Aquesta manifestació també és manifestament incorrecte, ja que els contractes entre les parts distingeixen períodes diferents de vigència. En aquests sentit els acords presos entre les parts sobre la vigència del dret d'ús estableixen:

- Contracte d'adscripció de l'ús del terreny de data 28/7/2021 entre Govern i ADI, clàusula novena, l'adscripció a l'ADI de l'ús del terreny té una durada de 25 anys, a comptar des de la data d'atorgament de la llicència de construcció de l'IRC, fet que s'ha produït en aquest exercici 2023, pel que la finalització del contracte s'espera per l'exercici 2048.
- Contracte de cessió de l'ús de data 30/7/2021 enter ADI i GPRC, pacte tercer, el present contracte es pacta pel termini de 25 anys que prendrà efectes en el moment de la signatura del present contracte i fins al 30 de juliol de 2046 inclòs.

Tanmateix, les clàusules tercera, setena i catorzena del document de formalització de l'adscripció del dret d'ús estableixen les clàusules revocatòries,

d'entre elles, que la finalitat del terreny és la construcció i explotació de l'IRC, i no es podrà destinar a cap altra finalitat (motiu de revocació) pel que mentre la finalitat es mantingui no hi ha motiu de revocació, pel que, en el cas que el contracte quedés resolt entre ADI i Grifols (per esgotament del termini sense pròrroga 30 de juliol de 2046), ADI continuaria tenint el dret d'ús, almenys fins a la finalització del termini convingut amb Govern, és a dir l'exercici 2048.

Adicionalment, dintre dels acords que es van prendre per part de Govern estableixen que la finalitat de l'operació era promoure la creació a Andorra d'un centre d'investigació en immunologia mitjançant la col·laboració públic privada, encomanant a ADI liderar el desenvolupament fàctic de creació de l'IRC, cercant un partner biotecnològic de referència internacional, en aquest cas amb Grifols, pel la qual cosa si el contracte no s'acaba renovant amb aquest, ADI tindria l'obligació de buscar un altre partner biotecnològic per continuar amb l'explotació de l'IRC.

El pacte de socis nº 2 estableix les clàusules suspensives i de revocació i no estableixen cap pacte de revocació simultani, només entre ADI i GPRC i no entre ADI i Govern.

A continuació es fa referència als principals acords, pactes, normes i marc normatiu que han regulat l'operació:

- A) ADSCRIPCIÓ ÚS TERRENY DE GOVERN A ADI**
- B) CESSIÓ DE L'ÚS D'ADI A GPRC**
- C) PACTE DE SOCIS**
- D) TRACTAMENT COMPTABLE I DEFINICIONS**
- E) LEGALITAT DE L'APORTACIÓ DE GOVERN**

A) ADSCRIPCIÓ ÚS TERRENY DE GOVERN A ADI

Que en el document de formalització de l'adscripció de l'ús del terreny del 28/07/21 entre Govern i ADISAU estableix:

“- Facultar a ADI per tal que piloti el desenvolupament fàctic de creació de l'IRC.

.- Facultar al Ministeri d'Ordenament Territorial que efectui les accions necessàries per assolir que ADI disposi de l'ús del terreny per a la construcció de l'IRC.

Que atès que el terreny té el caràcter de bé públic patrimonial i que se n'adscriu temporalment l'ús a ADI, però la propietat roman en tot moment del Patrimoni nacional, no s'escau desafectar el terreny a l'ús públic ni declarar-ne l'alienabilitat.

Andorra desenvolupament i inversió, SAU

Clàusula 3era: ADI destinarà el terreny a la construcció i explotació de l'IRC i únicament a aquesta finalitat. La utilització per part d'ADI del terreny per a qualsevol altra activitat o finalitat sense autorització expressa de Govern serà motiu de revocació.

Clàusula 4rta: Per tal d'assolir aquests objectiu, ADI constituirà una societat privada de dret andorrà (GRYP), la qual projectarà, construirà, mantindrà, explotarà i gestionarà l'IRC a càrrec seu.

Clàusula 5ena: El posseïdor del dret d'ús del terreny serà en tot moment d'ADI.

Clàusula 9ena: L'adscripció a ADI de l'ús del terreny té una durada de 25 anys, a comptar de la data d'atorgament de la llicència de construcció de l'IRC. Un cop finalitzat el termini establert, l'adscripció del Terreny s'entendrà prorrogat per períodes de 2 anys, i així successivament, llevat que una de les parts avisa l'altre de la seva voluntat de donar-ho per resolt.

Clàusula 10ena: L'adscripció de l'ús del terreny té com a úniques i exclusives finalitats la investigació en immunologia i a la divulgació científica. Queda expressament prohibida qualsevol activitat industrial i/o de distribució comercial en el terreny.

Clàusula catorzena: Un cop l'adscripció temporal de l'ús del terreny expiri, per finalització del termini inicial o d'alguna pròrroga, per evocació o per alguna altra causa, els edificis. Construccions i instal·lacions fixes realitzades en el terreny per GPRC, revertiran a Govern, sense dret a indemnització de cap classe.

B) CESSIÓ DE L'ÚS D'ADI A GPRC

Que en el document de contracte de cessió d'ús de terreny de l'ús del terreny del 30/07/21 entre ADISAU i GPRC estableix:

“.- L'ús del terreny pertany al patrimoni d'ADI.... L'adscripció del terreny a ADI té com a finalitat que aquesta societat hi promogui la construcció i explotació d'un centre de recerca (R+D+I) en immunologia...

.- Per donar compliment al projecte anterior la societat ADISAU vol cedir la GPRC, l'ús de l'immoble pel termini de 25 anys.

.-Pacte 1er: ADI cedeix a GPRC l'ús del terreny per a destinar-lo a les finalitats pactades

.-Pacte 2er: El present contracte es pacta pel termini principal de 25 anys, que prendrà efectes en el moment de la signatura i fins al 30 de juliol de 2046 inclòs. Acabat el termini, el contracte s'entendrà prorrogat per períodes de 2 anys i així successivament, llevat que una de les parts avisi a l'altre.

Andorra desenvolupament i inversió, SAU

.- Pacte 4art: La cessió de l'ús es pacta amb caràcter gratuït.

.- Pacte 5è: El terreny l'ús del qual es cedeix el destinarà la part cessionària exclusivament a la construcció d'un centre de recerca en immunologia i ensenyament en aquest àmbit, d'utilitat pública i social. El terreny i les edificacions que es basteixin en el mateix, no es podran destinar a la fabricació de productes ni a cap activitat industrial o de distribució comercial.

.- Pacte vuitè. Reversió a la societat cedent. Una vegada resolt i extingit el present contracte, ja sigui per la finalització del termini principal o de qualsevol de les seves pròrroques o per resolució anticipada, les obres i construccions bastides al terreny revertiran a la societat cedent, sense dret a indemnització de cap classe.

.- Pacte 9è: Despeses, impostos, tributs, manteniment i assegurances, aniran a càrrec de la part cessionària el cost de les obres de construcció dels immobles i el seu equipament, despeses de consum de serveis, impostos, manteniment i conservació del terreny i de les construccions i del seu equipament, obligant-se a retornar a la seva finalització en bon estat d'ús, pòlisses d'assegurances i en general, qualsevol despesa derivada del desenvolupament de les activitats que es portin a terme.

.- Pacte 10è: Prohibicions, queda prohibit a la societat cessionària, essent causa de resolució del contracte, cedir o traspasar, totalment o parcialment, el dret d'ús del terreny i de les edificacions que es basteixin, així com els drets i obligacions derivats del present contracte i sotsarrendar totalment o parcialment el terreny i les edificacions que es basteixin en el mateix.

.- Pacte 11è: Resolució i extinció del contracte, en finalitzar el contracte, la part cessionària haurà de retornar a la cedent l'ús del terreny amb les edificacions bastides sobre el mateix,..., si la cessionària no retornés l'ús dels immobles, per cada mes o fracció que transcorri amb l'ús dels immobles, haurà de satisfer a la part cedent, a títol d'indemnització per ocupació indeguda, una quantitat equivalent al doble del preu del mercat de lloguer d'un immoble de característiques similars.

C) PACTE DE SOCIS

Pacte de socis del 28/4/21 (construir i explotar l'IRC per part de Grifols per 25 anys, ampliable de mutu acord).

.- **Manifestació (H)** Grifols proporcionarà a la societat (GPRC) tots els recursos financers necessaris per a construir, desenvolupar i gestionar el Centre d'R+D i

Andorra desenvolupament i inversió, SAU

executar el projecte, el cost del qual s'estima inicialment en 7.000.000 € per a despeses corrents anuals i 25.000.000 € per a la construcció del Centre d'R+D.

.- Manifestació (I) com a part dels pactes als quals han arribat les parts, i amb la finalitat de servir primer i de forma prioritària les teràpies i productes derivats del Projecte als pacients del país d'Andorra, es concedeixen a ADI certs drets preferencials substancials per a la comercialització de qualsevol propietat intel·lectual i dels productes derivats del Projecte.

Pacte 8.2 Dret especial sobre l'opció de venda, si la societat en un moment donat es veu impedida o limitada d'alguna forma per utilitzar la Propietat en les termes i condicions previstos en el contracte de cessió d'ús, Grifols tindrà el dret de fer que ADI adquireixi totes les participacions creades, així com altres aportacions a patrimoni de la Societat que llavors siguin propietat de Grifols o de qualsevol de les seves filials. La contraprestació que ADI haurà de fer efectiva per les participacions ha de ser igual al total de la quantitat que Grifols ha aportat, o amb què d'alguna manera ha finançat.

Pacte 10.1 Comercialització de la propietat intel·lectual, en el cas que el comitè científic consideri que la propietat intel·lectual ha de ser comercialitzada, se n'ha d'obtenir una llicència o ha de ser posada a la venda, ADI li serà atorgat un dret preferent respecte qualsevol producte o propietat intel·lectual envers qualsevol altre tercer.

Pacte 19 Cessió i transmissió. Aquests contracte privat entre les parts i cap de les parts no pot cedir els drets conferits en aquest contracte, transferir les obligacions que s'estableixen, subcontractar o delegar les obligacions, gravar o negociar de qualsevol altra manera o qualsevol dels seus drets i obligacions. No es considerarà vàlida cap pretesa cessió, transmissió, subcontractació, delegació, imposició de càrregues o negociació que contravingui aquesta clàusula.

Pacte 20 Garantia solidària. El govern es compromet a garantir de forma solidària el compliment de totes i cadascuna de les obligacions, inclosa l'obligació d'indemnització, assumides per ADI.

D) TRACTAMENT COMPTABLE I DEFINICIONS

El Decret 120/2022, del març de 2022, regula el PGC a Andorra

Definició d'actiu

Andorra desenvolupament i inversió, SAU

Apartat III Documents i elements que formen els comptes anuals, epígraf B) elements que formen els comptes anuals;

Els elements que compleixin els criteris de reconeixement, que s'estableixen posteriorment i es registren en el balanç, són;

- L'actiu que comprèn béns, drets i altres recursos controlats econòmicament per l'empresari, resultants de successos passats, dels quals s'espera que l'empresari obtingui beneficis o rendiments econòmics en el futur.....

Apartat IV Criteris de registre o reconeixement comptable

El registre dels elements procedirà quan, complint-se la seva definició esmentada anteriorment, es compleixin els criteris de probabilitat en l'obtenció o cessió de recursos que incorporin beneficis o rendiments econòmics i el seu valor pugui determinar-se amb un grau de fiabilitat. En particular;

1.- Els actius s'han de reconèixer al balanç quan sigui probable l'obtenció, a partir dels mateixos actius, de beneficis o rendiments econòmics per a l'empresari en el futur, i sempre que es puguin valorar amb fiabilitat. El reconeixement d'un actiu implica també el reconeixement simultani d'un passiu, la disminució d'un altre actiu o el reconeixement d'un ingrés o altres increments en el patrimoni net.

El Capítol primer Normes per al reconeixement, la valoració i la baixa dels elements dels comptes anuals, Secció 1º Actiu, apartat I Immobilitzat intangible estableix les normes per al reconeixement, la valoració i la baixa d'elements dels comptes anuals, que desenvolupen els principis comptables i altres disposicions.

Els immobilitzats intangibles són actius identificables, de caràcter no monetari i sense aparença física, com ara despeses d'establiment, despeses d'investigació i desenvolupament, programes informàtics, drets de traspàs, patents, propietat industrial, llicències o marques, entre d'altres.

Apartat A) Criteris de reconeixement. Pel reconeixement inicial d'un immobilitzat de naturalesa intangible, cal que, a més de complir la definició d'actius establerts anteriorment, cal que compleixi el criteri d'identificabilitat. Un actiu és identificable quan compleix algun dels dos requisits següents:

- a) Quan sigui separable, això és, susceptible de ser separat de l'entitat i venut, cedit, lliurat per a la seva explotació, arrendat o intercanviat.

- b) Quan sorgeixi de drets legals o contractuals, amb independència que aquests drets siguin transferibles o separables de l'empresari o d'altres drets o obligacions.

Apartat B) Valoració. Els immobilitzats intangibles es valoraran pel seu preu d'adquisició o cost de producció menys la seva amortització acumulada i, si s'escau, menys qualsevol pèrdua per deteriorament.

El preu d'adquisició o de producció es defineix a l'epígraf II Immobilitzat tangible, apartat B) Valoració i a l'epígraf V. Criteris de valoració Valor raonable on estableix que el valor raonable és l'import pel qual pot ser adquirit un actiu o liquidat un passiu, entre parts interessades i degudament informades que realitzin una transacció en condicions d'independència mútua. Amb caràcter general, el valor raonable es calcularà amb una referència as un valor de mercat fiable. Per als elements respecte als quals no hi hagi un mercat actiu, el valor raonable s'obtindrà, si s'escau, mitjançant l'aplicació de models i tècniques de valoració, que en qualsevol cas han de ser consistents amb les metodologies acceptades i utilitzades pel mercat per a la fixació de preus.

L'epígraf C) Baixa del balanç, estableix que els criteris per reflectir la baixa del balanç dels immobilitzats intangibles seran els mateixos previstos per als immobilitzats tangibles. L'apartat E) Baixa del balanç de les normes de valoració de l'immobilitzat tangible, estableixen que els elements de l'immobilitzat es donaran de baixa, quan s'alienin o quan quedin permanentment retirats d'ús i no s'espera obtenir beneficis o rendiments econòmics futurs per la seva alienació, cessió o abandonament.

La NIC16 Immobilitzat material, en la mateixa línia, estableix que l'import en llibres d'un element de l'immobilitzat es donarà de baixa quan;

- a) Quan s'alieni o disposi del mateix per una altra via, o
- b) Quan no s'esperi obtindre beneficis econòmics futurs per la seva utilització, alienació o disposició per una altra via.

L'alienació o disposició per altres vies d'un element de l'immobilitzat pot donar-se de diverses formes, per exemple mitjançant la venda, realitzant un contracte d'arrendament financer o per una donació). La data d'alienació o disposició serà la data en la què el receptor obtingui el control d'aquest element d'acord amb els requisits de la NIIF 15;

Per determinar el moment concret en què un client obté el control d'un actiu promès i l'entitat satisfà una obligació d'execució, l'entitat considerarà els requisits en matèria de control. El control d'un actiu fa referència a la capacitat per dirigir-ne l'ús i assolir pràcticament tots els seus altres beneficis. El control de l'actiu inclou la capacitat d'impedir que altres entitats en dirigeixin l'ús i n'obtinguin els beneficis.

Els beneficis d'un actiu són els fluxos d'efectiu potencials (entrades o estalvis de sortides) que es poden obtenir directament o indirectament de moltes maneres, per exemple:

- (a) usant l'actiu per produir béns o prestar serveis (inclosos serveis públics);
- (b) usant l'actiu per augmentar el valor d'altres actius;
- (c) usant l'actiu per liquidar passius o reduir despeses;
- (d) venent o intercanviant l'actiu;
- (e) pignorant l'actiu per garantir un préstec; i
- (f) conservant l'actiu.

En avaluar si un client obté el control d'un actiu, l'entitat considera qualsevol acord per recomprar l'actiu.

A més, l'entitat considerarà els indicadors de la transferència del control, que inclouen, sense limitar-s'hi, els següents:

- a) L'entitat té un dret actual al pagament per l'actiu: si un client està obligat actualment a pagar per un actiu, això pot indicar que ha obtingut a canvi la capacitat de dirigir l'ús de l'actiu, així com obtenir pràcticament tots els seus beneficis restants.
- b) El client té la titularitat legal de l'actiu: la titularitat legal pot indicar quina part en un contracte té la capacitat de dirigir l'ús d'un actiu i obtenir pràcticament tots els beneficis restants, o de restringir l'accés d'altres entitats a aquests beneficis. Per tant, la transferència de la titularitat legal d'un actiu pot indicar que el client ha assolit el control de l'actiu. Si una entitat conserva la titularitat legal únicament com a protecció davant la manca de pagament del client, aquests drets de l'entitat no impediran que el client obtingui el control d'un actiu.
- c) L'entitat ha transferit la possessió física de l'actiu: la possessió física d'un actiu per part del client pot indicar que aquest té la capacitat de dirigir l'ús de l'actiu i obtenir pràcticament tots els seus beneficis restants, o de restringir l'accés d'altres entitats a aquests beneficis. Això no obstant, la possessió física pot no coincidir amb el control d'un actiu. Per exemple, en alguns acords de recompra i en alguns acords de consignació, el client o consignatari pot tenir la possessió física d'un actiu que controla l'entitat. A la inversa, en alguns acords de facturació amb entrega diferida, l'entitat pot tenir la possessió física d'un actiu que controla el client.
- d) El client té els riscos i els avantatges significatius de la propietat de l'actiu: la transferència dels riscos i avantatges significatius de la propietat d'un actiu al client pot indicar que aquest obtingut la capacitat de dirigir l'ús de l'actiu i obtenir pràcticament tots els beneficis restants. No obstant això,

Andorra desenvolupament i inversió, SAU

en avaluar els riscos i els avantatges de la propietat d'un actiu promès, l'entitat exclourà qualsevol risc que doni lloc a una obligació d'execució separada, a més de transferir l'actiu. Per exemple, una entitat pot haver transferit el control d'un actiu a un client però no haver satisfet encara una obligació d'execució addicional consistent en proporcionar serveis de manteniment relacionats amb l'actiu transferit.

- e) El client ha acceptat l'actiu: l'acceptació de l'actiu per part del client pot indicar que ha obtingut la capacitat de dirigir l'ús de l'actiu i obtenir pràcticament tots els beneficis restants.

Per tant, l'entitat no ha transferit la totalitat ni la gran part substancial dels drets i obligacions relatius al dret d'ús, ja que només ha cedit una part dels beneficis (es reserva un dret preferent sobre la propietat intel·lectual) i els riscos del no bon funcionament d'operació són solidàriament d'ADI i de Govern enfront de Grifols (pactes de garantia solidària i de recompra).

L'epígraf F) comptabilització dels arrendaments, arrendaments financers estableix que quan de les condicions econòmiques d'un acord d'arrendament **es dedueixi que es transfereixen substancialment tots els riscos i beneficis** inherents a la propietat de l'actiu objecte del contracte, l'acord s'ha de qualificar d'arrendament financer. Addicionalment estableix:

- Que hi hagi una opció de compra.
- La propietat de l'actiu es transfereix en finalitzar el termini d'arrendament.
- Contractes d'arrendament en què el termini de l'arrendament coincideix o cobreix la major part de la vida econòmica.
- L'arrendatari pot cancel·lar el contracte d'arrendament si les pèrdues sofertes per l'arrendador a causa de la cancel·lació són assumides per l'arrendatari.

Per tant, no compleix cap dels supòsits establerts pel que l'operació es classifica com a arrendament operatiu, ja que es tracta d'un acord mitjançant el qual l'arrendador convé amb l'arrendatari el dret a usar un actiu durant un període de temps determinat, a canvi de percebre un import únic o una sèrie de pagaments. Qualsevol cobrament o pagament que es pugui fer en contractar un dret d'arrendament qualificat d'operatiu s'ha de tractar com un cobrament o pagament anticipat per l'arrendament que s'ha d'imputar a resultats al llarg del període d'arrendament a mesura que es cedeixen o es reben els beneficis econòmics de l'actiu arrendat.

En aquest mateix sentit la NIIF 16 Arrendaments estableix que l'arrendador classificarà cadascun dels seus arrendaments, bé com a arrendament operatiu, bé com a arrendament financer. Un arrendament es classificarà com a financer si transfereix substancialment tots els riscos i beneficis inherents a la propietat

Andorra desenvolupament i inversió, SAU

d'un actiu subjacent. Un arrendament es classificarà com a operatiu si no transfereix substancialment tots els riscos i beneficis inherents a la propietat d'un actiu subjacent.

Si la transferència d'un actiu efectuada pel venedor-arrendatari no satisfà els requisits de la NIIF 15 per ser comptabilitzada com una venda d'aquest actiu:

- a) el venedor-arrendatari continuarà reconeixent l'actiu transferit;
- b) el comprador-arrendador no reconeixerà l'actiu transferit.

Dintre de la secció Zona Patrimoni net, s'estableix que la categoria de patrimoni net inclou els imports que corresponen a aportacions realitzades pels accionistes, socis, o s'escau, pels fundadors. Així mateix, estableix que les aportacions no monetàries es valoraran per l'import escripturat que en el cas de les societats anònimes es basarà en un informe elaborat per experts independents.

Analògicament, ja que a Andorra no està contemplat, a Espanya, el Pla General de comptabilitat pública (d'acord amb el NICSP) defineix les operacions d'adscripció i cessió gratuïtes de béns i drets, diferenciant les primeres de les segones en què les adscripcions es realitzen entre administracions públiques i les segones entre una administració pública i un tercer. Per tant, les normes de valoració i reconeixement estableixen que les operacions pels que es transfereix gratuïtament actius d'una entitat pública a una altra, amb un destí o finalitat determinada serà d'aplicació la norma de valoració d'adscripcions (d'una entitat pública a organismes dependents i entre organismes dependents d'una mateixa entitat pública) i la norma de valoració d'altres cessions gratuïtes (entre dues entitats entre les quals no existeixi una relació de dependència). En aquest sentit, estableix que les adscripcions de béns o drets, li seran d'aplicació la norma de valoració sobre transferències i subvencions concedides per les entitats públiques propietàries, és a dir, que els béns objecte d'adscripció constitueixen per a l'entitat dependent una aportació patrimonial a conseqüència de l'assumpció de noves competències per dita entitat dependent. El registre inicial atindrà al període d'adscripció, si aquest és inferior a la vida útil econòmica del bé, l'entitat beneficiària enregistrarà un immobilitzat intangible pel valor raonable del dret d'ús de l'element del patrimoni adscrit amb abonament a un compte de patrimoni. En aquest sentit, estableix que les aportacions rebudes de l'administració concedint actuant en la seva condició de soci, es a dir, aquelles que no financen la realització d'una activitat concreta i en conseqüència no es concediren de la mateixa forma a una empresa privada, s'enregistraran directament a fons propis.

Així mateix, i anàlogament, ja que a Andorra no es troba regulat, les interpretacions que ha fet l'ICAC en diverses consultes (consulta nº 6 i 7 BOICAC 77, consulta nº 7 BOICAC 38, o consulta nº 2 i 3 BOICAC 80), sobre el tractament comptable del dret de superfície tant per la part cedent com per la part receptora, establint que el preu de l'arrendament serà el pactat, en aquest cas cessió gratuïta més el valor estimat de l'actiu que es rebrà un cop es finalitzi el contracte amb la reversió dels actius bastits a sobre del terreny.

En aquest sentit, les interpretacions que fa l'ICAC sobre el control dels actius versen sobre, de forma coincident sobre la qualificació o no d'un arrendament financer, requereixen que;

- a) L'empresa hagi transferit al comprador els riscos i beneficis significatius inherents a la propietat dels béns, amb independència de la transmissió jurídica.
- b) L'empresa no mantingui la gestió corrent dels béns venuts en un grau associat normalment amb la seva propietat, ni en retengui el control efectiu.

A l'operació de cessió d'ús d'ADI a GRYP, no és possible transmetre la propietat, ja que no correspon al concessionari perquè es tracten de béns de domini públic, però aquest fet no és rellevant, sinó que la qüestió determinant és si la cessió és completa o no, és a dir, si es transmeten els riscos i beneficis del dret d'ús, cosa que amb caràcter general succeirà si el termini de la cessió coincideix amb la totalitat del període que resta de la concessió i no hi ha limitacions significatives a l'ús del client o a la posterior transmissió per aquest a un tercer sense intervenció del concessionari. D'aquesta manera, si els contractes inclouen clàusules de limitació sobre la transmissió del dret d'ús, o bé del propi ús, aquest acord atorgaria al concessionari la possibilitat d'obtenir beneficis de l'actiu i, per tant, aquest fet constituiria un element a valorar als efectes de qualificar l'operació com un arrendament operatiu, llevat que el rendiment que reporti al concessionari l'ocupació temporal esmentada resulti insignificant en comparació de l'aprofitament econòmic de l'actiu.

E) LEGALITAT DE L'APORTACIÓ DE GOVERN

Els Estatuts de la Societat Llei 22/2008, article 4 del 30 d'octubre de creació de la societat estableixen que *"la societat pública ADISAU disposa per al compliment del seu objecte social del patrimoni i dels recursos que el Govern hi adscriu i dels que n'obtingui en el futur amb l'exercici de la seva activitat"*, i per tant s'ajusta a la Llei (article 89 cessió del Codi d'Administració) adscriure a ADI

Andorra desenvolupament i inversió, SAU

l'ús del terreny per tal que ADSI pugui desenvolupar, juntament amb GRYP el projecte de l'IRC, ja que els béns, la utilització o explotació pública dels quals no sigui previsible, poden ser cedits temporalment i gratuïtament a altres entitats del sector públic, a l'efecte de destinar-los o cedir-los al seu tron, a entitats o societats participades per aquestes per a projectes estratègics que hagin estat declarats d'interès nacional.

Havent-nos basat en tots aquests criteris, ens ha portat a fer la comptabilització mostrada als comptes. De totes formes, per corroborar les diferents interpretacions, volem també informar al Tribunal de Comptes que hem procedit a demanar l'opinió del Comité del NICSP i d'Intervenció. A data d'avui encara no disposem de la seva opinió.

Altres observacions

- *ADI ha adquirit un compromís pluriennal d'aportació de 200.000 euros anuals al capital de la societat Grifols Pyrenees Research Center, SL, durant 25 anys, sense haver-se ajustat al que requereix l'article 29 de la LGFP (nota 2.3)*

D'acord amb l'establert en la nota 2.3. de l'informe del tribunal de comptes, *"aquesta acord comporta l'adquisició de compromisos pluriennals amb càrrec a exercicis futurs en els termes que preveu l'article 29 de la LGFP sense que s'hagi previst a la Llei del pressupost de l'exercici, contràriament al que disposa l'apartat 2 de l'article esmentat"* que estableix *"2. Les despeses plurianuals han de ser aprovades pel Consell General en la llei anual del pressupost general o en llei separada i a proposta del Govern, acompanyada d'una memòria explicativa – art. 29. LGFP"*.

Amb posterioritat a l'elaboració del projecte de pressupost i la seva aprovació, la Societat seguint instruccions de Govern, va arribar a un acord amb Grifols Innovation and New Technologies, en el que, per tal d'impulsar el sector de la biotecnologia i la investigació al Principat en bé de la diversificació econòmica, es va fer un contracte a 25 anys establint l'aportació realitzada per cada una de les parts.

Així mateix, en l'elaboració del pressupost 2022 ja ha estat inclòs l'esmentat plurianual.

4. Observacions i recomanacions d'anys anteriors

Altres observacions

- *La societat no té implantat un procediment de mancomunació de signatures per a la totalitat dels pagaments de la societat, fet que comporta una debilitat de control intern. Es recomana adoptar procediments de pagament que respectin aquest principi. (nota 2.1.4)*

L'import màxim o llinar d'actuacions individuals enfront d'una entitat financera per part de la direcció és de 7.500,00€.

L'apoderament mancomunat en la gestió de cobraments i pagaments s'estipula com segueix amb la incorporació de la nova direcció en Sessió del Consell d'Administració del dia 7 de setembre del 2017:

- *"Procedir a l'atorgament de poders inherents al càrrec de directora general de la societat ADISAU a la Sra. Judith Hidalgo Rambla i en els poders atorgats expressament es transcriu el punt que fa referència:*

COBRAMENTS I PAGAMENTS.- *Efectuar pagaments, per qualsevol títol i amb la limitació de quantitat màxima de 7.500,00Euros per operació, amb exempció de la gestió mensual de nòmina per efectuar pagaments d'importos superiors serà necessària l'autorització expressa del Consell d'Administració i quin pagament es formalitzarà mitjançant les dues signatures mancomunades de la Sra. Judith Hidalgo Rambla juntament amb la del President o del Secretari del Consell d'Administració; efectuar cobraments, per qualsevol títol i sense limitació; signar factures, pòlisses, coneixements, guies, sol·licituds i declaracions jurades; formular comptes de ressaca; requerir protestos per manca d'acceptació o de pagament.*

- La societat ha subscrit un contracte d'esponsorització d'activitats esportives amb l'empresa World Triathlon Corporation pels anys 2021 a 2024 i un import anual de 1.500.000 euros, activitat que no està directament vinculada a l'objecte social de la societat. (nota 2.3)

De conformitat amb l'establert a l'article 3 de la Llei 22/2008, del 30 d'octubre, de creació de la societat pública Andorra Desenvolupament i Inversió, S.A.U, les circumstàncies socials i que es recullen als seus estatuts socials, són les següents:

“(A) Constitueix l'objecte social:

*Potenciar, diversificar i modernitzar l'economia andorrana **i atraure tan la inversió com els promotors empresarials estrangers**. Té, per tant, un doble objectiu:*

- a) d'una banda, incentivar la creació i el desenvolupament de nous sectors o sectors incipients per enfronti i diversificar l'economia andorrana, i,
- b) d'altra banda, posicionar estratègicament el Principat d'Andorra com una economia oberta, moderna i atractiva a escala internacional.

Per acomplir aquesta finalitat, té les funcions següents:

- 1. Amb relació a l'enfortiment i la diversificació de l'economia andorrana:

[...]

(e) Organitzar tot tipus de trobades i esdeveniments d'interès econòmic i empresarial, inclosos premis i concursos d'àmbit nacional o internacional, i també patrocinar esdeveniments econòmics d'àmbit nacional o internacional.

[...]

- 2. Amb relació a la internacionalització:

[...]

(c) Promocionar Andorra en l'àmbit econòmic a escala internacional i atraure la inversió estrangera.

[...]

També és objecte de la societat tota altra activitat accessòria o complementària a l'objecte principal indicat que tendeixi a la millora del desenvolupament.”

Andorra desenvolupament i inversió, SAU

Per raó de l'anterior, Andorra Desenvolupament i Inversió, S.A.U., és una actora clau en la millora de la competitivitat, la innovació i la sostenibilitat de l'economia andorrana, atès que impulsa sectors clau per a la diversificació de l'economia, a l'hora que és un motor en la millora del sector públic i l'entorn microeconòmic, capta i acompanya la inversió estrangera i local en sectors clau, i dona suport a les empreses andorranes per ser més competitives a escala nacional i internacional, tot creant condicions favorables per a la innovació i l'emprenedoria, tant en el sector públic com en el privat.

En aquest sentit, la clàusula 5.c) del Contracte signat entre l'empresa World Triathlon Corporation i Andorra Desenvolupament i Inversió, S.A.U., s'estableix:

"Futur establiment de l'entitat local: Amb interès comú compartit per les Parts de promoure Andorra com a un destí d'esports de resistència, IRONMAN accepta establir una entitat en aquest país en el període de tres (3) mesos després que ambdues Parts hagin signat aquest Contracte. Un cop establerta, l'entitat local esdevindrà l'única part d'IRONMAN en aquest contracte d'ubicació d'Amfitrió. Encara que es produeixi la situació mencionada, l'empresa o empreses matriu de l'entitat d'IRONMAN seran responsables mancomunadament i solidàriament de qualsevol responsabilitat que pugui sorgir de l'execució d'aquest contracte."

Per tant, sí que està directament vinculada l'acció esponsoritzada i, en conseqüència, no excedeix l'àmbit competencial de la societat, atès que, aquesta acció té com a finalitats (i) posicionar el Principat d'Andorra internacionalment en l'àmbit de les competicions esportives multimodal que és un pol d'atracció d'inversió estrangera que per les característiques del Principat d'Andorra és idoni i, (ii) aconseguir la instal·lació d'una filial d'una de les majors empreses mundials organitzadora d'esdeveniments esportius el qual, si observem novament l'establert a la Llei de creació d'A.D.I., contempla la finalitat d'atraure tant la inversió com els promotors empresarials estrangers.

Tot i això prenem nota de les recomanacions al respecte.

Andorra la Vella, 7 de juny del 2023.

Signat digitalment per:
JUDITH HIDALGO RAMBLA
(SIGNATURA)

Andorra desenvolupament i inversió, SAU

7. OBSERVACIONS COMPLEMENTÀRIES

El Tribunal de Comptes ha analitzat les al·legacions presentades i entén que no modifiquen els plantejaments evocats en el cos de l'informe, ni aporten cap informació complementària que permeti modificar les observacions i conclusions a les quals ha arribat el Tribunal després de l'examen de la documentació aportada durant els treballs de camp.